

Nr 112

Av herr **Hermansson m. fl.**, om skärpning av aktievinstbeskattningen och markvärdebeskattningen.

(Lika lydande med motion nr 102 i Första kammaren)

Krav om en skärpning av aktievinstbeskattningen framfördes under en lång följd av år i riksdagen, och år 1966 beslöt riksdagen om vissa förändringar av denna beskattning med anledning av proposition nr 90. Redan vid behandlingen av denna proposition framhölls från den kommunistiska gruppens sida att de föreslagna förändringarna var otillräckliga (motion nr 918 i andra kammaren). Dessa kritiska synpunkter har bestyrkts av de senaste årens utveckling.

Utgångspunkten för en diskussion om aktievinstbeskattningens höjd bör enligt vår mening i princip vara att realiserade kapitalvinster skall beskattas i samma utsträckning som vanlig inkomst. Detta sker ju också vid försäljning under de två första åren av innehavet. Några grundade skäl varför avsteg från denna princip skulle göras vid försäljning av aktier m. m. efter längre innehav har icke framförts. Det är visserligen sant att motivet för denna beskattning av kapitalvinster på aktier till 100 procent ursprungligen var att motverka spekulation. De förskjutningar som sedermera skett i aktiemarknadens struktur har emellertid gjort att andra motiv numera är de avgörande när det gäller beskattning av aktievinster. Skillnaden mellan innehav under kort tid och under längre tid av aktier har reducerats. Det väsentliga har blivit den starka värdeökning på aktier som skett och som motiverar väsentligt skärpta regler för beskattning av aktievinster oavsett innehavets längd.

Utvecklingen under den tid som gått sedan den nya aktievinstbeskattningen beslutades har redan visat behovet av en förnyad utredning om denna fråga. En sådan utredning bör grundas på principen att realiserade kapitalvinster skall beskattas i samma utsträckning som vanlig inkomst.

En omedelbar skärpning bör emellertid samtidigt göras av gällande regler för aktievinstbeskattningen. Detta kan lämpligen ske genom att procentsatsen för det belopp av försäljningssumman som skall räknas som skattepliktigt realisationsvinst höjes från 10 till 15 procent.

De principiella synpunkter som ovan anförts när det gäller beskattningen av vinster på försäljningen av aktier gäller i huvudsak också när det gäller avyttringen av mark. Den snabbt fortgående markvärdestegringen och de många negativa följderna härav för samhället och för alla medborgare

utom de stora markägarna och markspekulanterna har utretts och diskuterats i många årtionden. De stigande markvärdena sammanhänger till avgörande del med samhällets allmänna utveckling. I många fall beror de helt därpå. Med utvecklingen av näringslivet, med utbyggnaden av samhällen och kommunikationer stiger marken i pris. Genomgripande åtgärder är nödvändiga för att stoppa markvärdestegringen respektive låta den komma samhället till godo.

Enligt vår uppfattning bör all mark som behövs för bostadsbebyggelse och service ägas av samhället. Endast mark i samhällets ägo bör få stadsplanläggas. Som en övergångsåtgärd tills denna målsättning uppnåtts bör någon form av prisreglering på mark införas. Vinster på markvärdestegring bör i princip tillfalla samhället. En form för att åstadkomma detta är en skärpning av beskattningen av vinst vid avyttring av fastighet.

År 1967 beslöt riksdagen om vissa förändringar i markvärdebeskattningen med anledning av proposition nr 153. Vissa delar av det framlagda förslaget var enligt den kommunistiska gruppens uppfattning icke tillfredsställande (motion nr 1126 i andra kammaren).

De vid detta tillfälle framförda kritiska synpunkterna anser vi i dag ännu mera berättigade. Det är befogat att frågan om markvärdebeskattningen på nytt kommer under prövning och löses på grundval av principen att realiserade kapitalvinster skall beskattas i samma utsträckning som vanlig inkomst. Självfallet är det därvid de spekulativa investeringarna i mark man vill komma åt, medan frågan ställer sig annorlunda beträffande dem som innehar fastigheter för att täcka ett rimligt bostadsbehov.

Från regeringens sida har redan tidigare antytts såväl möjligheten av en förnyad prövning av beskattningen av aktievinster och markvärdevinster som nödvändigheten av en samordning av beskattningsreglerna. Detta frågekomplex bör nu tas upp till snabb prövning.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till regeringen begär utredning och förslag om skärpning av aktievinstbeskattningen och markvärdebeskattningen på grundval av principen att realiserade kapitalvinster skall beskattas i samma utsträckning som annan inkomst; samt

att riksdagen för sin del beslutar att 35 § 3 mom. kommunalskattelagen erhåller sådan lydelse i det stycke under c) som börjar »Avyttrar skattskyldig egendom — — —» att som skattepliktig realisationsvinst räknas ett belopp motsvarande 15 procent av vad han erhåller för egendomen efter avdrag för kostnad för avyttringen.

Stockholm i januari 1970

C. H. Hermansson (vpk) Gunvor Ryding (vpk) Eivor Marklund (vpk)